

Woensdag 26 januari 1916 – ochtendeditie

Van het westelijk gevechtsterrein.

Parijs, 25 januari. In België is in de afgelopen nacht het geschut over en weer bedrijvig geweest in de streek van Nieuwpoort.

Nadere bijzonderheden bevestigen dat een Duitse aanval, gericht op de monding van de IJzer, door het Franse geschutvuur is ontwricht. De Duitsers konden niet uit hun loopgraven komen, behalve op een enkel punt, waar enige groepen er in slaagden in een vooruitgeschoven Franse loopgraaf door te dringen. Zij zijn er na een hevig gevecht met handgranaten terstond uitgejaagd, waarbij zij aanzienlijke verliezen leden.

Parijs, 25 januari. Avondcommuniqué: De Engelse en de Franse artillerie hebben ten zuidoosten van Boezinge in België de vijandelijke versterkingen beschoten en zwaar beschadigd.

Men schreef gisteren uit Koewacht aan het Dagblad van Noord-Brabant:

Langs de Belgisch-Nederlandse grens wordt door de Duitse bezetting de draadversperring ongeveer 2 meter verhoogd en wel met vlechtwerk, dat verbonden wordt met de geleidingsdraad. Het doel is om te voorkomen, dat brieven of andere voorwerpen over de draad worden gegooid.

Tevens is de bewoners langs de grens aangezegd hun woning te verlaten, omdat er een weg zal worden aangelegd van 20 meter breed.

Uit België.

Naar de Frankfurter Zeitung uit Brussel verneemt, zal de Caisse générale de Reports et de Dépôts over 1915 geen dividend uitkeren.

Woensdag 26 januari 1916 – avondeditie

Financiële vragen.

Brussel, 24 januari.

In dit artikel wil ik de cijfers voor de begroting van 1916, kort geleden bekend gemaakt, nader beschouwen, om na de kwesties betreffende de oorlogsschatting, het moratorium en de provinciale middelen te hebben besproken, de lezer ook een inzicht te geven in de huidige toestand der Belgische staatsfinanciën.

Ter herinnering weze hier vermeld, dat de eerste onder Duits bewind opgemaakte begroting over 1915 liep en in mei van dat jaar werd bekend gemaakt; zij sloot zich in hoofdzaak aan bij de vorige begrotingen, al vertoonde zij, zoals vanzelf spreekt, daarmee op tientallen van posten belangrijke afwijkingen. De inkomsten sloten daar in ronde cijfers op 175 miljoen frank, de uitgaven op 198 miljoen frank; het tekort van 23 miljoen zou gevonden worden uit middelen, bij bijzondere verordening aan te wijzen.

In deze begroting werden bij besluit van 15 december jongstleden nog enkele wijzigingen gebracht. Vooreerst werden enkele posten verhoogd, andere verminderd, tot een totaal bedrag van rond 2.300.000 frank, zonder dat evenwel de eindcijfers der begroting daardoor verandering ondergingen. Vervolgens werden verschillende hoofdstukken vermeerderd met een gezamenlijk bedrag van bijna 11 miljoen frank, waarbij werd vastgesteld, dat zij gedekt moesten worden uit de gewone inkomsten der begroting. Van

deze elf miljoen kwamen ten goede: bijna 4 ½ miljoen voor wetenschap en kunst, 3 miljoen voor financiën, elk één miljoen voor de begrotingen van binnenlandse zaken, landbouw en openbare werken.

Enkele posten van deze verhogingen verdienen nader vermeld:

Zo was bij het hoofdstuk Dotaties voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers 170.000 F uitgetrokken, voor de Senaat nihil, hetgeen alsnog op 80.000 F gebracht is. Bij het hoofdstuk Justitie zijn verhoogd: drukken van de verzameling der wetten, enz. van 10.000 F tot 110.000 F, weldadigheidsscholen van de staat van 400.000 F tot 500.000 F, op de begroting van binnenlandse zaken is toegevoegd een post van 600.000 F voor toelagen aan de gemeenten, die tengevolge van de oorlogsgebeurtenissen tot bijzondere, boven hun middelen reikende, uitgaven moesten overgaan: de post voor aanmoediging voor de verbeteringen, die de openbare gezondheid betreffen, is van 100.000 F op 1 miljoen F gebracht, en zijn alsnog 85.000 F uitgetrokken ten behoeve van propagandamaatregelen tegen de tuberculose en ter bescherming van kinderen.

Verder zijn op de begroting voor wetenschappen en kunsten de toelagen voor de gewone dienst van het lager onderwijs, welke 7.395.000 F bedroegen, met 3.855.000 F verhoogd, en is op het hoofdstuk Financiën de post kosten van het Duits bestuur in België van 4 ½ miljoen op zeven miljoen gebracht¹.

---

¹ Men weet dat het Duits beheer van het standpunt uitgaat, dat de maandelijkse veertig miljoen dienen voor de uitsluitende onkosten van het bezettingsleger. Vandaar deze extra post van zeven miljoen op de begroting, welke bestemd is tot dekking der kosten van het Duits bestuur over België.

Daarna werden, in afwachting van het opmaken van de begroting voor 1916, bij besluit van 23 december jongstleden, de volgende voorlopige kredieten geopend:

Financiën, voor dienst openbare schuld	8.750.000 F
Financiën, voor dotaties	175.000 F
Justitie	6.650.000 F
Binnenlandse zaken	1.450.000 F
Wetenschappen en kunsten	9.500.000 F
Nijverheid en arbeid	2.800.000 F
Financiën	16.000.000 F
Landbouw en openbare werken	6.125.000 F
Financiën, voor terugbetalingen	360.000 F
Financiën, ontvangsten en uitgaven voor order	30.500.000 F
Totaal	82.310.000 F

Eveneens vooruitlopend op de begroting van 1916, welke in definitieve vorm nog niet bekend werd, is het besluit van de gouverneur-generaal, waarbij voorgeschreven wordt dat daarop ongeveer 45 ½ miljoen kan worden uitgetrokken, met welke som de intrestbetaling en de afbetaling wordt gedaan van de leningen, die de negen provincies hebben aangegaan ter dekking der beide oorlogsschattingen.

Hoe het intussen met het begrotingsjaar 1915, waarover in mei een deficit van 25 miljoen bekend werd, gelopen is, leren wij het best

kennen door een artikel in de hier ter stede verschijnende Belgische Kurier, voor enige weken opgenomen. Daaruit blijkt dat de inkomsten over 1915 reeds na het eerste halfjaar ver boven de raming stegen en eind oktober een nog grotere vermeerdering aanwezen. Op die datum bedroegen de totale inkomsten reeds 173 miljoen frank zodat zij het tien twaalfde van de geraamde inkomsten reeds aanzienlijk overtroffen. Die toeneming was vooral te danken aan de douane, die bijna 3 miljoen frank, en de indirecte belastingen, die 14,7 miljoen meer dan het geraamde afleverden. De totaalinkomsten over 1915 moeten de geraamde 175 miljoen frank dus heel wat te boven gaan, al zijn nauwkeurige cijfers op dit ogenblik daarover nog niet te krijgen. Het deficit van 23 miljoen, later met elf miljoen verhoogd, zal dan ook, naar verwacht wordt, weldra geheel blijken te zijn ingehaald.

Door de Duitsers is aan de Belgische mannen van 17 tot 35 jaar uit Zelzate en omgeving, die anders op de fabriek te Sas van Gent komen werken, het vertrek naar Nederland verboden. Andere Belgen mochten wel de grens passeren, doch mochten niet meer wekelijks in België terugkomen. Deze maatregelen zijn voor onbepaalde duur.

Het oorlogskribbeke te Harderwijk.

Zaterdag 22 januari 1916.

Een heuglijke dag voor de inrichters van het oorlogskribbeke.

In alle eenvoud had de opening plaats van deze hoogst filantropische inrichting.

Geen hol klinkende redevoeringen werden gehouden, maar tot de belangstellende autoriteiten werd gezegd:

Kijk en overtuig u!

Veel is er reeds gedaan om het lot der ongelukkige Belgen te verzachten en ontelbaar zijn de reeds tot stand gekomen werken. Wij zorgen voor hen, die het zo hoogst nodig hebben: voor de kleinen. Wij willen het kind helpen in de moeder, de moeder in het kind.

Welke is de toestand?

De vrouw van de geïnterneerde moet werken om in het onderhoud van iedereen te voorzien. Hoe bloedt haar hart, wanneer ze het wichtje aan zijn eigen lot of aan de zorgen van onverschillige vreemden moet overlaten en het niettegenstaande al haar opofferingen niet kan verstrekken wat het zo hoogst nodig heeft; sterk voedsel, gezonde lucht en liefderijke verzorging.

Hier zullen wij ze helpen. Zie ze daar liggen, de slapende wichtjes in hun heldere wiegjes tussen de blanke dekentjes. Zie ze daar spelen, de ouderen. Kijk hoe ze zich vermaken en volop genieten van wat hen zo gul wordt aangeboden. Mensen zullen we er van maken, kloek en gezond, flink de wereld inkijkend en sterk gewapend voor de strijd voor het leven.

Ja, met rechtmatige fierheid kunnen we bevestigen, dat alle pogingen geslaagd zijn en de uitslag van ieders verwachting te boven gaan.

Vooruit dus, verder op de goede baan. Reeds negen kleine Belgen genieten van de voorrechten; meer, veel meer moeten er geholpen worden.

Hartelijk dank aan alle dagbladen, welke ons zo bereidwillig hebben geholpen.

Hartelijk dank aan de heer generaal-majoor jonkheer de Lannoy, commandant van het interneringsdepot, aan de heer majoor Smits,

aan de dames De Clercq, Lescarts, Mollems, Staal en Vlrings en aan al de anderen, die door hun tegenwoordigheid de belangstelling toonden, welke zij het werk toedragen en zo vriendelijk waren ons met hun beste wensen hun innige sympathie uit te drukken.

Nog eens aan allen hartelijk dank in naam van onze kleinen.

Het Hollands comité
Het Belgische comité